

Motion till riksdagen 2008/09:Ub399

av Lars Wegedal m.fl. (s)

Ökat kommunalt inflytande vid etablering av friskolor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökat kommunalt inflytande vid etablering av friskolor.

Motivering

På senare år har det skett en kraftig ökning av antalet fristående skolor i vårt land, och det finns inga tecken på att intresset för att etablera friskoleverksamhet kommer att dämpas.

Tillståndsmyndigheten Skolverket godkänner de ansökningar som uppfyller de formella villkoren trots att det medför överetablering och påföljande ekonomiska problem för både friskola och den kommunala skolan. Kommunernas inflytande över utvecklingen i detta sammanhang är mycket begränsat och Skolverket tar sällan hänsyn till att de aktuella kommunerna avstyrker etablering. Detta innebär att kommunernas planering och dimensionering av skolverksamheten blir allt svårare.

Kommunerna har i uppdrag att dimensionera skolverksamheten utifrån det antal elever som finns inom kommunen. En etablering av en fristående skola försvårar givetvis kommunernas beräkning av kostnader och resurser. En del av pengarna som skulle gå till en kommunal skola måste istället gå till friskolan.

När den kommunala skolan gör förändringar av skolstrukturen, lägger ner skolenheter, ändrar årskursindelningen m.m, uppstår ofta missnöje och problem vilket bidrar till att fler friskolor uppstår som en protest mot detta. Det blir en sorts moment 22 som är mycket vanligt i mindre kommuner med många landsbygdsskolor och där elevunderlag och ekonomi styr mot färre skolenheter.

Fel! Okänt namn på

Det är inte försvarbart att bortse från konsekvenserna för den enskilda kommunens ekonomi, och därmed våra gemensamma skattemedel, som sker utan att kommunen kan förhindra det. Risker är stora att det kommer att finnas alltför många skolor för alltför få elever i många kommuner.

Att många elever ändrar sig och flyttar tillbaka från fristående skolor till den kommunala skolan under pågående läsår gör inte saken lättare för kommunerna, då det alltid måste finnas plats inom den kommunala skolverksamheten för alla elever. Det finns också exempel på friskolor som har upphört mitt i en termin och där den kommunala skolan har det absoluta kravet på sig att ta hand om eleverna eftersom friskolorna som upphör inte tar något ansvar.

Det är kommunerna som känner till de lokala förhållandena och kan tillföra viktiga infallsvinklar till den bedömning som Skolverket slutligen fattar beslut utifrån. Kommunernas roll i tillståndsprocessen för fristående skolor behöver därför stärkas och ses över.

Stockholm den 2 oktober 2008

Lars Wegedal (s)

Carina Adolfsson Elgestam (s)

Tomas Eneroth (s)